

TYRIMO ATASKAITA

SPECIALISTŲ, KALBANČIŲ UŽSIENIO KALBOMIS, POREIKIS LIETUVOS RINKOJE

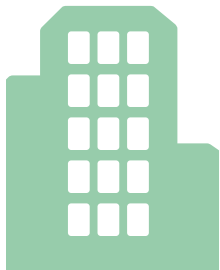
Apklausoje dalyvavo:
222 įmonės, turinčios
> 57 tūkstančius darbuotojų

Dokumentas parengtas remiantis pilotinio tyrimo duomenimis bei ekspertų ir kitų suinteresuotųjų šalių įžvalgomis, siekiant aktualizuoti užsienio kalbų įgūdžių paklausą rinkoje. Taip pat pateikiamos platesnės rekomendacijos kaip padidinti kalbų įgūdžių lavinimo prieinamumą bei visuomenės supratimą apie kalbų naudą.

80%

ĮMONIŲ TEIGIA, KAD JIEMS REIKIA UŽSIENIO KALBOMIS
KALBANČIŲ SPECIALISTŲ

TOP 5 KALBOS, KURIŲ REKIA LIETUVOJE VEIKIANČIOMS ĮMONĖMS

1. ANGLŲ
2. RUSŲ
3. VOKIEČIŲ
4. PRANCŪZŲ
5. LENKŲ

TOP 5 KALBOS, KURIOMIS KALBANTYS SPECIALISTAI PAKLAUSIAUSI RINKOJE

1. ANGLŲ
2. RUSŲ
3. VOKIEČIŲ
4. ŠVEDŲ
5. NORVEGŲ

KALBŲ ĮGŪDŽIAI LEMIA DIDESNĮ ATLYGINIMĄ

Remiantis personalo atrankos kompanijų duomenimis, specialistai, turintys rinkai reikalingų kalbų įgūdžių, dažnu atveju gauna aukštesnį atlyginimą nei tie, kurie tokių įgūdžių neturi. Atlyginimo prieaugis priklauso nuo kalbos:

~25%

OLANDŲ

20-25%

SKANDINAVŲ

15-20%

VOKIEČIŲ,
PRANCŪZŲ

15-25%

ITALŲ, ISPANŲ

~10%

RUSŲ, LENKŲ

DETALESNI DUOMENYS

KALBŲ POREIKIS RINKOS SEKTORIUOSE

SEKTORIUS	REIKIA KALBŲ	ANGLŲ	RUSŲ	VOKIEČIŲ
ADMINISTRACIJA IR APTARNAVIMAS	67.4%	65.1%	72.1%	27.9%
FINANSAI IR DRAUDIMAS	92.3%	92.3%	23.1%	30.8%
GAMYBA	96.6%	93.1%	44.8%	44.8%
INFORMACIJA IR RYŠIAI	100%	93.3%	33.3%	33.3%
VIEŠASIS SEKTORIUS	72.1%	70.6%	69.1%	27.9%

! Nors bendri apklausos duomenys rodo, kad rusų kalbos reikia didesniai procentui įmonių nei vokiečių kalbos (66.0% ir 40.4%), tam tikruose sektoriuose šių dviejų kalbų poreikis yra labai panašus (pvz. IT sektoriuje tiek rusų, tiek vokiečių kalbos poreikį išreiškė trečdalis įmonių).

UŽSIENIO IR LIETUVIŠKO KAPITALO ĮMONĖS

Užsienio kapitalo įmonės dažniau nei lietuviškos kompanijos nurodė užsienio kalbomis kalbančių specialistų poreikį.

100% užsienio kapitalo įmonių nurodė specialistų, kalbančių užsienio kalbomis, poreikį, palyginus su **73.6%** lietuviško kapitalo įmonių.

Tačiau rusų kalba yra labiau reikalinga lietuviškoms įmonėms.

57.8% lietuviško kapitalo įmonių nurodė specialistų, turinčių rusų kalbos įgūdžių, poreikį, palyginus su **27.7%** užsienio kapitalo įmonių.

DETALESNI DUOMENYS

PLAČIAU APIE SKANDINAVŲ KALBAS

- ▶ **13.3%** apklausoje dalyvavusių įmonių **mato bent vienos iš skandinavų kalbų poreikį** (pagal populiarumą – švedų, danų, norvegų, suomių).
- ▶ Daugumai įmonių reikia **daugiau nei vienos skandinavų kalbos**.
- ▶ Nors mažiau nei 15% apklausoje dalyvavusių įmonių išreiškė skandinavų kalbų poreikį, dažnu atveju, tokioms įmonėms reikia **gana daug šiomis kalbomis kalbančių specialistų** - ypač švedų bei norvegų.
- ▶ **Daugiau nei 70%** įmonių, kurioms reikia bent vienos skandinavų kalbos, yra **užsienio kapitalo įmonės**.
- ▶ Daugiausia skandinavų kalbomis kalbančių specialistų reikia **finansų ir draudimo** (66.7% šio sektoriaus įmonių) bei **IT** (26.7% įmonių) **sektoriuose**.

„Skandinavų kalbomis kalbančių darbuotojų paklausa rinkoje yra daug didesnė nei pasiūla. Būtų tikrai gerai, jei šias kalbas būtų galima pasiūlyti bendrojo ugdymo mokyklose kaip laisvai pasirenkamą dalyką.“

PLAČIAU APIE AZIJOS KALBAS

- ▶ Nors pasaulyje matomas vis didesnis Azijos kalbų poreikis, tyrimo ir konsultacijų metu surinkta informacija rodo, kad Lietuvoje tokio poreikio beveik nėra - **mažiau nei 3%** apklausoje dalyvavusių įmonių nurodė, kad jiems reikalingi specialistai, kalbantys Azijos kalbomis (japonų, kinų ir/ar korėjiečių).

„Nors kinų kalba kalbančių specialistų poreikis vis dar yra ganėtinai mažas, matome, kad ateityje jis bus žymiai didesnis.“

KALBŲ ĮGŪDŽIAI IR KONKURENCINGUMAS

ĮMONIŲ PERSPEKTYVA

„Gyvenimo aprašymuose specialistai dažnai nurodo aukštesnį kalbos mokėjimo lygį nei yra iš tikrųjų. Taip pat darbuotojai Lietuvoje dažnai neturi pakankamai patirties praktiškai taikyti kalbos žinias (išskyrus tuos, kurie dirba su tarptautiniais pardavimais).“

70%

ĮMONIŲ TEIGIA, KAD NĖRA PILNAI PATENKINTI DARBUOTOJŲ UŽSIENIO KALBŲ ĮGŪDŽIAIS

- ▶ **Įgūdžių tobulinimo reikiamybė** – įmonės mato būtinybę įtraukti kalbų aspektą į kvalifikacijos kėlimo kursus.
- ▶ **Profesinės kalbos įgūdžių trūkumas** – aukštosiose mokyklose profesinei kalbai turėtų būti skiriama daugiau dėmesio.
- ▶ **Daugiakalbių specialistų paklausa** – būtina skirti daugiau resursų siekiant padidinti daugiakalbių specialistų Lietuvoje skaičių.

DIDELĖ KONKURENCIJA DĖL SPECIALISTŲ

Pastebima tendencija, kad specialistams trūksta arba reikiamos kalbos, arba specialybinių įgūdžių.

„Matau riziką, kad galime nerasti tinkamų kandidatų dėl tam tikrų kalbų įgūdžių trūkumo. Taip pat pastebiu, kad specialistai, kurie turi tinkamus kalbų įgūdžius, dažniausiai turi filologinį išsilavinimą ir jiems trūksta analitinių įgūdžių, reikalingų finansų sektoriuje.“

Konkurencija dėl specialistų, turinčių kalbos įgūdžių, tokia didelė, kad kartais toks specialistas įdarbinamas net jei įmonėje tuo metu laisvos pozicijos nėra.

„Kaune nėra lengva rasti specialistų, turinčių vokiečių, slovākų arba lenkų kalbos įgūdžių. <...> radus tokį specialistą, jį samdome net jei tuo metu neturime atviros pozicijos.“

REKOMENDACIJOS

Tam, kad Lietuvoje vyktų nuoseklus kalbų mokymasis, pradedant bendruoju ugdymu ir baigiant suaugusiųjų švietimu, turi būti suformuota aiški ir kryptinga užsienio kalbų politika, užtikrinant piliečiams teisę į asmens daugiakalbystę, t.y. gerai išmokti valstybinę kalbą bei mokytis kitų kalbų kultūrinės integracijos ar ekonominiais tikslais.

Norint, kad tai sėkmingai vyktų, kalbų temoje jau dabar reikia dirbti keliomis kryptimis:

1. Viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimas

- a. Sprendimai, susiję su kalbų politika bei strategija, turi būti priimami bendradarbiaujant viešajam sektoriui, įmonių asociacijoms, švietimo institucijoms ir kitomis suinteresuotomis šalimis, taip pat leidžiant ir visuomenei išreikšti savo poziciją (daugiau informacijos apie tai, kokios šalys turėtų būti įtrauktos, galite rasti [gairių dokumento](#) 22-23 psl.).
- b. Kalbų temoje turi atsirasti vėliavnešiai - suinteresuotosios šalys, kurios aktyviai keltų kalbų klausimą ir skatintų politikos formuotojus ieškoti geriausių sprendimų, atitinkančių visuomenės, rinkos ir valstybės prioritetus.

2. Pakartotinis tyrimas apie užsienio kalbų poreikį rinkoje

- a. Tam, kad užsienio kalbų politika bei švietimo ir mokymosi visą gyvenimą sistemos atlieptų ir rinkos poreikius, reikalingas pakartotinis duomenų surinkimas, kuris būtų atliekamas bendradarbiaujant privačiam ir viešajam sektoriui.
- b. Tyrimas turėtų būti atliekamas visos Lietuvos mastu ir kartojamas kas keletą metų. Įvykdžius pirmąją apklausą, sekantys tyrimai taip pat turėtų rinkti duomenis apie daugiakalbių darbuotojų kuriamą pridėtinę vertę bei poveikį.
- c. Tyrimo schemą ir daugiau informacijos apie duomenų surinkimą bei panaudojimą galite rasti [gairių dokumento](#) 17-20 psl.

3. Valstybės finansuojamos kalbų kompetencijos įgijimo galimybės

- a. Tam, kad atliepti jau egzistuojančius rinkos poreikius bei suteikti žmonėms lengvesnę prieigą prie kalbų mokymosi, atitinkami kalbų kursai turėtų atsirasti Užimtumo Tarnyboje bei planuojamoje Mokymosi visą gyvenimą sistemoje.
- b. Tokie kursai galėtų veikti ir „kalbų krepšelio“ principu, kompensuojant išlaidas už kalbų mokymąsi individualiai pas bet kokią paslaugos tiekėją.

Šis tyrimas yra *Kurk Lietuvai* projekto *Užsienio kalbos – kelias į Lietuvos konkurencingumo didinimą* dalis.

Projekto vadovės: Guostė Suchadolskienė ir Gabija Kajėnaitė.
Projektas vyko 2021m. kovo - rugsėjo mėn.

Kiti projekto dokumentai:

[Europos Sąjungos ir Lietuvos kalbų politikos apžvalga](#)

[Lietuvos aukštųjų mokyklų apžvalga](#)

[Lietuvos užsienio kalbų politikos ir strategijos formavimo gairės \(+ rinkos tyrimo įgyvendinimo schema\)](#)

Daugiau informacijos apie projektą galite rasti [čia](#).